Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

http://svitlytsia.crimea.ua

№ 5 (1605) П'ятниця, 25 лютого 2011 р.

Видається у Сімферополі з 31 грудня 1992 р. Ціна...

Володимир Грачов.

Юзефа Кравець.

АЛМАЗНА ТВЕРДІСТЬ СЛОВА

21 ЛЮТОГО - МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

ДОРОГІ СПІВВІТЧИЗНИКИ!

Щиро вітаю усіх з нагоди Міжнародного Дня рідної мови!

Мова — духовний скарб кожної нації, що живе у наших серцях!

21 лютого всі народи Землі відзначають свято рідної мови. Воно — зовсім молоде, і в Україні почало писати свою історію лише з 2002 року.

Відомий український поет Володимир Сосюра сказав: «Без мови рідної й народу рідного нема». Тож у Міжнародний День рідної мови вітаю вас зі святом української мови, яка є скарбницею духовного і культурного спадку українського народу, універсальною формою об'єднання людей в один народ, основою розвитку держави.

Україна прагне забезпечити вільний і безконфліктний розвиток усіх наявних на теренах України національних мов. Тож вітаю представників усіх національних меншин України, мови яких складають свій неповторний візерунок на вишитому рушнику нашої держави.

Бережіть рідну мову! Нехай материнське рідне слово буде оберегом для кожного з нас.

Щастя, добра і нових здобутків в ім'я України! Зі святом Вас!

Міністр культури України Михайло КУЛИНЯК.

Як гімн своїм народам і повернення до їхніх джерел звучали у Міжнародний День рідної мови у Всеукраїнському інформаційно-культурному центрі урочисто-піднесені поетичні рядки і ліричні пісенні мелодії, в яких сфокусовано вищий прояв народного духу і надбання предків.

На поетичній зустрічі більшість виступаючих говорили не однією, а двома і навіть трьома мовами. Наприклад, уривок з поеми О.Пушкіна „Євгеній Онєгін" заслужений артист Автономної Республіки Крим Аркадій Вакуленко декламував мовою оригіналу та українською, вірш Генріха Гейне про прекрасний місяць травень — німецькою і російською. Літературний і смисловий переклад російською мовою віршів польського поета Зігмунда Левицького „Три джерела" і „Біль" здійснила голова Товариства українсько-польської дружби Юзефа Кравець.

Про те, як у лютому в Криму цвітуть підсніжники, розпускаються бруньки кизилу і сонячно-жовті крокуси, римованими рядками розповіла флорист Раїса Шевчук. А поетеса Ніна Бакши, представниця одного з найдревніших етносів півострова — кримчаків, не тільки прочитала власні вірші, написані рідною мовою, а й виконала народну пісню, яку любила слухати ще її бабуся.

Саме народні пісні, яких кримськотатарський поет Нузет Умеров знає безліч, спонукали його вже у зрілому віці до літературної творчості рідною мовою. А прогноз цей йому, молодому російськомовному поету, зробив ще на початку його шляху в літературі у Москві Максим Рильський.

- Прийде час і ти будеш писати рідною мовою, - сказав він.

(Закінчення на 8-й стор.).

З ПЕРШИХ УСТ

«ЗАХМАРНИХ» ПЕНСІЙ БІЛЬШЕ НЕ БУДЕ?

стор. 3

СЛОВО - ЗБРОЯ!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА. КВІТКА ЛОМИКАМІНЬ

стор. 5

КОЗАКИ І КРИМСЬКІ ТАТАРИ

СПІЛЬНА ІСТОРІЯ, СПІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ

стор. 7

«ЗМАГАЙМОСЬ ЗА НОВЕ ЖИТТЯ!»

Уже сьомий рік поспіль, починаючи з 2004 року, в Сімферополі проводиться Всекримський конкурс учнівської та студентської творчості «Змагаймось за нове життя!» ім. Марії Фішер-Слиж. Конкурс присвячений творчості Лесі Українки.

Конкурс був започаткований з ініціативи громадської діячки й мецената з Торонто (Канада) Марії Фішер-Слиж, та в рамках реалізації «Державної програми розвитку і функціонування української мови на 2004-2010 рр.» з метою сприяння глибшому ознайомленню молоді зі спадщиною геніальної української поетеси Лесі Українки.

Перший етап очного змагання VII Всекримського конкурсу «Змагаймось за нове життя!» у номінації «Малюнок» уже успішно стартував 19 лютого в ЗОШ №29. На очний тур приїхало 107 дітей з різних куточків Криму. А в заочному турі номінації «Малюнок» взяли участь понад 260 учасників.

В актовій залі школи, де зібралось чимало людей, відбулося урочисте відкриття конкурсу. Зі вступним словом до гостей і учасників конкурсу звернулася директор ЗОШ №29 Тетяна Миколаївна Чупрова. Вона щиро подякувала усім учасникам очного і заочного туру номінації «Малюнок» і зазначила, що з кожним роком коло охочих долучитися до цих змагань зростає, а це в свою чергу свідчить про зацікавленість молоді українською культурою і літературою, що є дуже важливим для розвитку нашої держави.

Привітати учасників свята прийшли голова Товариства «Україна-Світ» Леонід Кузьмович Білий, начальник Кримської філії Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України Єлизавета Василівна Бикова, депутат Залізничної райради м. Сімферополя Костянтин Володимирович Равич, директор підприємства «Світ» Василь Степанович Стефанюк.

В основу завдань на очному турі була покладена кримська тематика творів Лесі Українки. Треба зазначити, що усі учасники впоралися із цим завданням, про що свідчать чудові роботи, які тепер прикрашають актову залу школи і милують око усіх бажаючих на них подивитися *(пропонуємо увазі читачів декілька з цих робіт).*

26 лютого 2011 року на базі Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського відбудеться другий (і головний!) етап VII Всекримського конкурсу «Змагаймось за нове життя!», про перебіг подій якого ми розкажемо у нашому наступному номері.

Ірина МИТКАЛИК.

(Продовження Лесиної теми - на 4-5-й стор.).

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ: Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ".

Головний редактор Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України. Реєстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11 2006 р. Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.

Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ: головного редактора - (0652) 51-13-24; відділів - 51-13-25; 51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15. E-mail: wik@swit.crimea.com Сторінка в Інтернеті: http://svitlytsia.crimea.ua

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України. 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63. Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679 E-mail: vidavnictvo@gmail.com

Передплатна кампанія на видання ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська,1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина. Тел.\факс (044) 498-23-64.

ЕКСПЕРТИ – ПРО РІК ЯНУКОВИЧА

Експерти в цілому негативно оцінили діяльність Віктора Януковича у перший рік на посту Президента України. Як передає кореспондент УНІАН, про це свідчать оприлюднені на прес-конференції результати експертного опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва 10-20 лютого.

Згідно з опитуванням, за 10-бальною шкалою В. Янукович отримав 2,9 бала.

За 10-бальною шкалою найнижчу оцінку дістала гуманітарна політика влади (1,7), натомість стан корупції експерти оцінили як вкрай високий (8,9). Низькі оцінки здобули також рівень дотримання законності (2,4), соціальна політика влади (2,6), обстоювання інтересів України на міжнародній арені (2,6), стан свободи підприємництва (3), економічна ситуація (3,1), рівень демократії (3,2) та стан свободи слова (3,8).

Експерти вважають, що основні зміни, що відбулися в Україні за перший рік президентства В.Януковича, мали переважно негативне забарвлення. Найбільшу критику експертів викликали політично вмотивовані переслідування представників опозиції і тиск, який влада чинила на представників громадянського суспільства, у тому числі учасників підприємницьких акцій протесту.

Чималу критику з боку експертів отримало і згортання демократичних прав і свобод, зокрема, свободи слова та права громадян на мирні зібрання. Ще однією важливою тенденцією експерти назвали концентрацію влади у руках Президента і створення жорсткої виконавчої вертикалі, що, на їхню думку, мало як негативні, так і певні позитивні моменти.

Водночас, методи створення більшості у парламенті та робота парламенту в цілому дістали суто негативні оцінки, адже це засвідчило втрату законодавчим органом своєї самостійності.

Повернення до Конституції 1996 року за рішенням Конституційного Суду також було оцінено дуже негативно, адже воно відбулося з грубим порушенням чинного законодавства та внаслідок політичного тиску на суд.

Критичних відгуків дістав новий напрямок гуманітарної політики влади, яка, на переконання експертів, стала антиукраїнською. Намагання змінити зміст підручників з історії України, заперечення Голодомору, нівелювання ролі української мови і загальне розмивання української національної ідентичності були її найважливішими проявами.

Експерти не побачили реальної боротьби з корупцією протягом першого року президентства В.Януковича попри декларовані ним заяви. Натомість, її рівень лише зріс.

Проведена судова реформа також отримала негативні відгуки, адже посилила залежність судової системи від виконавчої гілки влади.

На міжнародній арені експерти відзначили переорієнтацію України у бік Росії, що було оцінено здебільшого негативно, адже це призвело до певного підпорядкування України національним інтересам Росії. Найбільше критики викликало підписання Харківських угод, які подовжили термін перебування російського Чорноморського флоту на території Севастополя і, таким чином, частково обмежили суверенітет України.

Поміж небагатьох позитивних змін за перший рік президентського терміну В. Януковича експерти відзначили прискорення темпів підготовки до Євро-2012, декларування владою необхідності проведення реформ, прийняття закону про доступ до публічної інформації та посилення самоорганізації населення.

Відповідаючи на запитання, що б вони зробили на посту Президента у першу чергу, експерти виокремили декілька пріоритетних рішень: проведення реальної боротьби з корупцією, створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу, внесення змін до Конституції та проведення судової реформи, проведення низки реформ у соціальній та гуманітарній сферах, обмеження влади олігархів та проведення люстрації політичної верхівки.

Крім того, експерти звернули увагу, що влада має прислухатися до опозиції і представників громадянського суспільства під час вироблення і прийняття важливих рішень.

Метою опитування було з'ясувати думку експертного середовища стосовно першого року діяльності Президента В.Януковича. Критерієм оцінки служила стаття 1 Конституції України, де Україна визначається як «суверенна, незалежна, демократична, соціальна, правова держава». Усього був опитаний 51 експерт.

«НАЙБІЛЬШЕ СХВАЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕЗИДЕНТА ЖИТЕЛІ ДОНБАСУ І КРИМУ...»

51,8% українців вважають, що Президент України Віктор Янукович або "послідовно виконує свої обіцянки", або "намагається мірою можливості їх виконувати". Про це йдеться у переданих УНІАН результатах соціологічного дослідження, проведеного Центром соціальних досліджень "Софія".

Найбільше схвалюють діяльність Президента жителі Донбасу і Криму. Серед представників цього макрорегіону про це заявили 67,9%. Для мешканців Південного Сходу цей показник становить 57,7%, для мешканців центральних областей - 46,8%, для представників Заходу країни – 28,4%.

Головними здобутками першого року президентства В.Януковича стали, на думку респондентів (від 20% і більше загальної кількості опитаних), зважена зовнішня політика, розвиток міжнародного співробітництва, започаткування адміністративної реформи і скорочення видатків на систему державного управління, реформи в сфері освіти, зважена мовна політика, боротьба з корупцією, розслідування зловживань колишніх високопосадовців.

Більше половини (51,9%) опитаних вважають, що результатом зовнішньої політики Президента стало зміцнення співробітництва з державами-партнерами України.

Опитування проводилося з 29 січня по 3 лютого 2011 у всіх регіонах України (загалом у 125 населених пунктах). Всього було опитано 2025 респондентів віком від 18 років і старше.

В УКРАЇНЦІВ НАЗБИРАЛИСЯ ТИСЯЧІ ЗАПИТАНЬ ДО ПРЕЗИДЕНТА

За тиждень, з 14 до 20 лютого, на адресу Президента України Віктора Януковича надійшло майже 10 тисяч запитань громадян у рамках телепроекту «Розмова з країною».

За інформацією прес-служби Президента, найбільше запитань надходить за телефонами контакт-центру ВАТ «Укртелеком» - майже кожне друге запитання. Решта питань надійшло через Інтернет за допомогою партнерів телепроекту - інформаційних агентств УНІАН та «Інтерфакс-Україна».

Найбільше запитань надійшло з Донецької області – 11% від загальної кількості питань, друге і третє місце – Київ (10%), Дніпропетровська область – 9%.

Найменше запитують жителі Рівненської, Тернопільської, Закарпатської, Волинської та Чернівецької областей. З цих регіонів надійшло по 1% від загальної кількості запитань.

За змістом найбільше громадян України цікавлять виплати пенсій – 14% від загальної кількості питань, економіка – 12%, робота банків і фінансового сектора та питання роботи органів державної і місцевої влади – по 7%, а також політичні питання та питання роботи медичних установ – по 5%.

Одними з найбільш популярних запитань є пенсійна реформа та вік виходу на пенсію, зокрема, для жінок. Досить часто запитують про пенсії «дітей війни» і пенсії військовослужбовцям.

Чимало нарікань надходить на роботу банків і фінансових установ, йдеться у повідомленні. Громадяни просять відповісти на питання повернення вкладів збанкрутілих банків, кредитних спілок, внесків до Ощадбанку СРСР.

Найменше запитань надходить за темами: питання трактування історії, міжнародне життя, культура - близько 1%.

Кожен, хто надіслав питання Президенту і не встиг отримати відповідь під час прямого ефіру, отримає її по завершенні телепроекту, підкреслив глава Адміністрації Президента України С.Льовочкін.

ОЦІНКА ЄВРОПИ «ДУЖЕ ПРОСТА»...

Робота української влади в минулому році гідна оцінки в чотири з плюсом за п'ятибальною шкалою. Про це в ході прес-конференції повідомив депутат Європарламенту, екс-віце-президент Європарламенту, член комісії з питань співробітництва ЄС - Україна Марек Сівец, пише UBR.

За його словами, оцінка дуже проста. «Якщо ви отримуєте двійку, ви не можете перейти в наступний клас, якщо ви - геній, то отримуєте шістку. За минулий рік, в моїх очах, Україна отримує четвірку з плюсом. Цього достатньо для переходу в наступний клас, проте ще багато має бути зроблено», - сказав він.

За його словами, є кілька факторів, що сприяють хорошій оцінці роботи української влади. «Перше - влада в Україні виглядає консолідованою і прогнозованою. Друге - ми поважаємо всі заяви і конкретні кроки щодо євроінтеграції України. І третє - результати в економічній політиці виглядають позитивними», - заявив Марек Сівец.

При цьому він відзначив, що серйозні реформи в будь-якій країні мають свої передумови. «По-перше, вони завжди непопулярні, по-друге, їх не можна відкласти», - вважає політик.

У будь-якому випадку, за його словами, наміри діючої влади в Україні проводити реформи - гідні поваги. «Ми вважаємо ці наміри успіхом, оскільки це не легко для будь-якого прем`єра і президента», - підкреслив Сівец.

ТРИМОВНИХ ШКІЛ В КРИМУ НЕ БУДЕ?

Рада міністрів Криму заявляє про неприпустимість привілеїв або обмеження права за мовною ознакою в регіоні, повідомили в прес-службі кримського уряду.

«Заява голови Республіканського комітету Криму у справах міжнаціональних відносин і депортованих громадян Едуарда Дудакова про введення в автономії тримовного навчання в школі не входить у зону його відповідальності та компетенції й не відображає офіційної позиції Ради міністрів Автономної республіки», - підкреслили в прес-службі.

За її даними, голова кримського уряду Василь Джарти в своїх виступах неодноразово заявляв про конституційно захищене право кожного кримчанина на вільний вибір мови навчання. «Це право гарантується статтею 10 Конституції України й закріплено в Конституції Криму», - заявили в Радміні АРК.

Кримський уряд зазначає, що Крим - це поліетнічний регіон, в якому проживають не лише росіяни, українці та кримські татари, а й громадяни інших національностей. «В автономії разом із використанням державної мови забезпечується функціонування й розвиток, а також захист російської, кримськотатарської та інших національних мов», - заявляють у прес-службі.

У Радміні підкреслюють, що «взаємопроникнення й взаємозбагачення культур» є головною умовою збереження самобутності народів, які населяють півострів, і їх розвитку.

«Сьогодні наше головне завдання - зберегти міжнаціональну єдність, створити умови для забезпечення гармонійного національного життя республіки. Кримська влада буде й надалі робити всі необхідні дії для забезпечення права всіх громадян на вибір мови навчання, незалежно від національності й віросповідання», - підкреслюють у прес-службі Радміну Криму.

Нагадаємо, Е.Дудаков 21 лютого, в Міжнародний день рідної мови, заявив, що Рескомітет Криму з міжнаціональних відносин розробляє концепцію тримовного навчання в школах регіону. За його словами, передбачається, що одна мова - українська, російська або кримськотатарська - вивчатиметься в школах як основна, дві - як обов'язкові (крім іноземних).

У 2010-2011 навчальному році в Криму функціонує 333 школи з російською мовою навчання, 15 - із кримськотатарською, 7 - із українською, 188 - із двома мовами навчання і 39 - із трьома мовами навчання.

Крім того, вивчення рідної мови організовано в загальноосвітніх закладах і на базі національно-культурних товариств - діти вивчають іврит, вірменську, болгарську, корейську, німецьку, естонську, новогрецьку, турецьку мови.

...І ПОМНОЖИТИ НА ДВАДЦЯТЬ!

Забезпечити паритет у кількості українських, російських та кримськотатарських шкіл, виходячи з кількості та географічного розміщення корінних етносів півострова, вимагає від керівництва автономії Кримська організація Української народної партії. З такою заявою виступив голова Кримської організації УНП Олег Фомушкін.

Коментуючи початок роботи Республіканського комітету з питань міжнаціональних відносин у Криму над концепцією тримовної освіти у середніх школах регіону, Фомушкін акцентував на тому, що «тримовний Крим неможливий, коли кількість українських та кримськотатарських шкіл буде, як нині, – в сотні разів меншою, ніж російських».

«У Криму діє всього 7 україномовних шкіл, що є найнижчим показником у країні, 15 – кримськотатарських і аж 333 – російські. А в переважній більшості із 188 шкіл з двома мовами викладання і 39 – з трьома є тільки один український клас», – зауважив голова Кримської організації УНП.

Він підкреслив, що «кількість шкіл з українською мовою викладання становить лише 1,2% від загальної кількості шкіл у Криму, хоча, за даними останнього перепису, майже 25% населення автономії – етнічні українці».

Політик стурбований і тим, що «у кримських селах, де проживає найбільша кількість україномовних громадян, українських шкіл узагалі немає».

«Тому плани уряду забезпечити тримовну освіту в середніх школах півострова треба починати із збільшення як мінімум у 20 разів кількості українських та кримськотатарських шкіл, особливо в сільській місцевості та невеликих селищах і містечках Криму, де сьогодні проживає найбільша кількість етнічних українців та кримських татар», – підсумував Олег Фомушкін.

УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ В ДОНЕЦЬКУ ВІДСТОЯЛИ

У Донецьку батьки і учні української школи №136 у Будьоннівському районі запобігли закриттю свого навчального закладу, довівши місцевій владі необхідність повноцінного функціонування цієї школи.

Батьки учнів школи №136 заявили, що на загальношкільних зборах було ухвалено рішення про те, що в школі на наступний навчальний рік набиратимуться як перші, так і десяті класи.

За їхніми словами, на зборах були присутні, крім батьків, учнів і педагогів школи, голова Будьоннівської районної ради Віктор Карцев, депутатська комісія райради, журналісти, представники громадських і партійних організацій.

Представники місцевих органів влади переконалися, що до школи, дійсно, подано багато заяв батьків з проханням прийняти на навчання їхніх дітей в перші і десяті класи.

В.Карцеву передали особисто до рук низку заяв батьків, і він запевнив, що всі учні будуть прийняті до цього навчального закладу. Голова райради пообіцяв батькам на зборах, де були присутні близько 150 чоловік, завтра ж видати розпорядження райвно про повноцінне функціонування української школи №136 у новому 2011-2012 навчальному році.

За словами батьків, цю звістку всі присутні на зборах сприйняли з натхненням і тріумфуванням. «Це, по суті, друге народження нашої школи!», - заявили батьки.

Як повідомлялося раніше, 8 лютого в Донецьку відбувся мітинг-протест учнів Донецької української школи №136 та їхніх батьків проти закриття цього навчального закладу. У мітингу, який відбувався біля будівлі школи, взяли участь близько 150 чоловік.

Вчитель школи №136 Світлана Овчарук на мітингу заявила, що чиновники з відділу освіти Будьоннівського району Донецька залякують вчителів і примушують педагогічний колектив переходити на роботу до інших шкіл. Вона також додала, що районний відділ освіти за рішенням районної комісії заборонив набір учнів до перших і десятих класів цієї школи.

«Нас хочуть позбавити перших і десятих класів, визнати школу нерентабельною і закрити», - сказала тоді С. Овчарук.

(За повідомленнями УНІАН та прес-служби УНП).

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА: АЛЬТЕРНАТИВИ НЕМАЄ

Так кажуть ті, кому волею долі доводиться запроваджувати її в життя. Так сказала і перша заступниця міністра праці і соціальної політики АРК Олена Семичасна, яка разом із начальником Головного управління Пенсійного фонду України в АРК Людмилою Кудрявцевою проводила прес-конференцію *(на фото)*. Ще б пак, адже сьогодні відбувається активне обговорення з народом пенсійної реформи, яка ось-ось набере чинності, і преса має показати перспективи її втілення в життя у позитивному світлі. Втім, молоденькі журналісточки, котрі ще мріють про кар'єру, а не про пенсійні копійки, не дуже схильні заглиблюватися у перипетії якогось далекого малореального життя. Тим більше, що прес-реліз свідчить – цілі реформи позитивні і спрямовані на гідне забезпечення громадян, які чесно виплачували все життя пенсійні внески.

Не лякає присутніх і обмеження розміру пенсій привілейованим пенсіонерам (і навіть обговорюється питання вже не про 12, а про 10 прожиткових мінімумів). Щоправда, це на майбутнє, а ті, хто вже одержав свої законні 100 тисяч, так і одержуватиме їх до кінця життя.

Здавалося б, не варто обурюватися і тим, хто не має документально підтверджених 15 років трудового стажу, адже раніше достатньо було мати лише 5 (до речі, чути доводилося мені чомусь все ж таки про 10 років). Але сказано 5, значить, дійсно 5, а це таки дуже мало. Хоча всі ми добре знаємо, як сьогодні непросто влаштуватися на роботу цілком легально, тобто, з трудовою книжкою. І відбувається це не з вини працівника, який «злісно» не хоче перераховувати гроші у державні фонди.

Та ця ситуація таки зачепила одну з присутніх журналісток. «Як же жити людині, яка вже немолода і не встигне виробити офіційно свій стаж?» – допитувалась вона. Відповідь: «Треба було думати раніше», – журналісткою не приймалася. Тоді пані Олена Семичасна пояснила, що уряд і таких людей не залишить в біді. Для них планується створити при соціальних центрах щось на кшталт будинків для стареньких з державним утриманням. Ох, і не позаздрила ж я людям, які років із шістдесяти змушені будуть розлучитися з домівкою і перейти на казенну баланду, маючи досвід знайомства з подібними закладами! Одна втіха, що в таких установах громадяни надовго не затримуються. Бо це ж не з кимось, а зі мною ділилася «секретами» обслуга інтернатних установ: «лежачих намагаємось не годувати, а головне, – не напувати, щоб на судно не просилися...» Сьогодні ж терцентри переводяться на госпрозрахунок. А це означає: майже усім і майже за усі послуги доведеться платити. Й робити це з незаробленої пенсії тим, хто не піде до інтернату, буде особливо важко. Зрештою, я розглядаю лише найскладніші варіанти. Бо про тих, хто матиме забезпечених люблячих дітей, можна не хвилюватися.

Зрештою, хоч потроху, але в результаті реформи втратять усі: держслужбовці матимуть пенсію в розмірі не 90, а 80 відсотків зарплати, жінки працюватимуть до 60-ти років, а держслужбовці-чоловіки – до 62. Заробітна плата для нарахування пенсії обраховуватиметься не з 24, а з 60 календарних місяців (тобто, швиденько, «з наскоку» пристойну пенсію собі не заробити). І обиратимуться ці 5 років тільки за той період, коли вже існував персоніфікаційний облік (з 2000 року).

То чому ж раптом український народ постав перед такою невеселою перспективою, якій «альтернативи немає»? Бо сам собі винний. Надто вже багато «розплодилося» пенсіонерів, і це навіть при дуже скромній середній тривалості життя. І говорять про це з високих трибун з неприхованим роздратуванням. Якщо в Україні у цілому один пенсіонер припадає на одного працюючого, то в Криму і того менше – 0,97% працюючого на пенсіонера. Щоправда, при цьому чомусь не враховується, що 98 тисяч (майже п'ята частина) з них теж працює, і, якщо вдається, – до останнього подиху. Але, прораховуючи вищезгадані пропорції, цього ніхто не бере до уваги. А про працюючих пенсіонерів згадувалося зовсім з іншої нагоди – цей факт мав засвідчити, що літні люди ще сповнені сил і не хочуть сидіти вдома, тож цілком природно, якщо на пенсію вони виходитимуть пізніше.

Запитання журналіста з «Радіо-Крим» лежало на поверхні:

– То виходить, що треба скоротити кількість пенсіонерів, створити умови, аби вони швидше вимерли?

Але юнак дещо помилився. Пенсіонери до пори до часу таки потрібні. Бо гряде дефіцит на ринку праці робочих рук, пік якого припаде на 2025 рік. Сьогодні на третину, а то й більше не заповнені навчальні заклади. Діти перебудови в її бандитський період народжувалися не надто активно – для багатьох родин це було розкішшю. Незабаром ці ненароджені діти мали б піти працювати. Але не підуть, тому в бій кинуть знову-таки одних стариків, які будуть кланятися і дякувати, що зможуть звести кінці з кінцями і не перетворитися на безхатченків (ця тема зараз жваво обговорюється по телевізору через вчинок лікаря, який вивіз п'ятьох бездомних людей з лікарні на кладовище).

Тож пенсійна реформа – справа непроста, і за багато позицій в ній варто повоювати. Коли ми чуємо про допомогу кримського уряду у вигляді готівки та субсидій (а це 12,7 млн. грн.), то ті, хто має до цього прямий стосунок, знають, що шлях одержати копійчину дуже складний і виснажливий, навіть у спрощеному варіанті, про який стільки говорилося.

Вдарили нинішні новації і по інвалідах (це питання, хоч і не за темою, прозвучало у виступі одного з журналістів). Віднині пільги з оплати комунальних послуг поширюються тільки на інвалідів І групи (тобто, лежачих) та дітей-інвалідів. І це лише сума, що становить 25% від необхідного. Хіба можна зіставити такі пільги з витратами, яких потребує догляд за лежачими хворими?

Та вочевидь все це нікого не обходить. Ми чуємо про 26-мільярдний бюджетний дефіцит і не дуже розуміємо, як же ми його створили, коли все життя працювали і жили на копійки. Чуємо, що мусимо переймати приклади інших країн. Але ці приклади пропонуються вибірково і ніколи не йдеться про зарплати і пенсії, які діють за кордоном. Нещодавно депутат парламентської більшості Інна Богословська заявила по телевізору, що, за статистикою, в Україні за межею бідності перебуває 38% громадян. Цікаво, чи так само воно і в країнах ЄС та Америці, з яких ми «злизуємо» свої реформи? Думаю, доречно було б згадати, що у той же час ми – одна із країн лідерів за кількістю дуже заможних людей, і прірва поміж бідними й багатими все глибшає.

Може статися, що цьому сприятиме і пенсійна реформа, особливо, якщо люди довірять свої пенсійні накопичення приватним страхувальникам, що пані Олена Семичасна, до її честі, назвала великим ризиком. Та і хто тепер не знає: половина різного роду вкладників залишилася «з носом» і ніхто за це не відповів.

Втім, Олена Семичасна та Людмила Кудрявцева не обійшли увагою і того моменту, який, на мою думку, мав би стати основою пенсійної реформи. А це – виведення із тіні немалих сум, що залишаються неоподаткованими, сум, завдяки яким наживаються підприємці, а на їхніх працівників чекає казенна старість. Людмила Кудрявцева зауважила, що за рахунок копіткої праці з цим контингентом (підприємцями) вдалося збільшити бюджетні надходження Криму на чверть. Та щоб цей процес не був для приватних працедавців надто обтяжливим, замість 2% до Пенсійного фонду працівники матимуть сплачувати вже 7, що позначиться в бік зменшення на тих нарахуваннях, які досі вносив за кожного працюючого підприємець. Не буду коментувати, хто від цього постраждає – знов-таки задля втілення великої мети.

Зауважу лише, що остання фраза звучить якось по-радянському. Хоча цього разу ми вже не будуємо комунізм, ми просто виконуємо вказівки нашого кредитора – Міжнародного валютного фонду, який хоче мати гарантії, що поверне позики з процентами. А ось наскільки ті позики нам потрібні – це вирішувати не пенсіонерам і не журналістам, наша справа – затягувати паски. А переможців (бодай так воно і станеться) не судять. До речі, як і двієчників.

Тамара СОЛОВЕЙ.

«ЗАХМАРНИХ» ПЕНСІЙ БІЛЬШЕ НЕ БУДЕ?

Президент Віктор Янукович впевнений, що реалізація в Україні пенсійної реформи забезпечить перехід до справедливого нарахування пенсій. Як повідомили у прес-службі глави держави, про це В. Янукович сказав в Одесі під час розширеного засідання Одеського регіонального комітету з економічних реформ.

Президент відзначив, що торік владі вдалося виконати взяті на себе соціальні зобов'язання із підвищення рівня зарплат та пенсій. Безумовно, визнав глава держави, поки що це зроблено не на тому рівні, як хотілося б.

«На жаль, поки що немає такої можливості, але пенсійна реформа нам дозволить все-таки перейти до системи справедливих пенсій, прибрати ті захмарні пенсії, які платилися. Не буде такого, щоб максимальна пенсія була в країні 60 тис. грн., а мінімальна - 600. Немає жодної країни в світі, щоб була така несправедливість по відношенню до людей", – заявив В. Янукович.

Тому, за його словами, «сьогодні ми закладаємо максимальну пенсію в межах 7,5-8 тис. грн. Вчора почалися дебати у Верховній Раді».

Глава держави також висловив переконання, що рівень мінімальної пенсії має бути збільшений. «І пенсійна реформа повинна бути направлена на те, щоб кожен пенсіонер мав можливість жити нормально у нашій країні. Підняти пенсії, зарплати, – це той шлях, яким ми також будемо йти», – наголосив Президент.

Водночас В. Янукович додав, що цього неможливо досягти без зростання економіки. «Ріст економіки, оптимізація державних видатків – це дасть нам можливість подолати ті проблеми, які у нас є», – наголосив глава держави.

* * *

Віце-прем'єр-міністр - міністр соціальної політики Сергій Тігіпко прогнозує, що Верховна Рада в березні ухвалить закон про пенсійну реформу. Як передає кореспондент УНІАН, про це він повідомив під час прямої телефонної лінії в газеті «Комсомольская правда в Украине». С. Тігіпко додав, що точніше сказати не може, оскільки доля законопроекту залежить від депутатів ВР, і вони прийматимуть рішення.

Відповідаючи на питання, С. Тігіпко висловив думку, що депутати підтримають положення пенсійної реформи про обмеження максимального розміру пенсії.

«За настроями депутатів - обмеження на пенсії пройдуть», - сказав С. Тігіпко.

Що стосується вже призначених пенсій і тих, хто одержує їх в максимальному розмірі, то міністр соцполітики вважає, що це положення залишиться в силі, і діючі пенсії зменшено не буде.

Він нагадав, що раніше Конституційний Суд вже двічі ухвалював рішення з подібних питань, визнаючи незаконним зниження розміру діючих пенсій.

Також, відповідаючи на питання журналістів, С. Тігіпко відзначив, що серед тих, хто сьогодні одержує пенсії в максимальному розмірі, велика частина - це політики, які працювали у Верховній Раді, а також колишні державні службовці, які працювали на високих посадах в органах державної влади.

На питання, чи є надія, що уряд відмовиться від ідеї підвищувати пенсійний вік для жінок, С. Тігіпко сказав: «Я думаю, що таких надій немає. Ми повинні підвищувати пенсійний вік».

Він додав, що, уважно вивчивши досвід пенсійних реформ в інших країнах, дійшов висновку, що альтернативи цьому процесу немає.

ДЕКАДЕБІЗАЦІЯ У ПОЛЬЩІ:
НИЖЧІ ПЕНСІЇ ДЛЯ РЕПРЕСИВНОГО АПАРАТУ

Ось уже рік колишні функціонери міліції та служби безпеки комуністичної Польщі отримують пенсії значно нижчі, ніж раніше. Незадоволені законом про декадебізацію, вони оскаржують у польських та міжнародних судах постанову, що позбавила їх високих пенсій. Натомість політики, котрі ухвалювали цей закон, а також колишні репресовані вважають рішення польського парламенту виявом історичної справедливості.

Вже рік, як колишнім працівникам репресивного апарату комуністичної Польщі, а це приблизно сорока тисячам осіб, пенсії нараховують по-новому. Якщо раніше за кожен відпрацьований рік таким людям доплачували до основної пенсійної ставки по два з половиною відсотка від останньої зарплати, то тепер менше ніж один відсоток. Нецілий відсоток – це навіть дещо менше, ніж той показник, що використовується при нарахуванні пенсій пересічним польським пенсіонерам.

Маріуш Блащак, депутат Сейму від партії «Право і справедливість», каже, що екс-кадебісти не мають жодного права на вищі пенсії, аніж їхні колишні жертви. За його словами, позбавлення спеціальних пенсій тих осіб, які відправляли до тюрем чесних людей, – це вияв історичної справедливості.

«Ми не вважаємо, що цих осіб взагалі потрібно позбавити засобів до існування, аж так далеко ми не йдемо. Але ми переконані, що колишні функціонери служби безпеки не можуть отримувати 8 тисяч злотих пенсії, тоді як їхні жертви – 800 злотих», – зауважив парламентарій.

Рішення польського парламенту не сподобалося колишнім офіцерам комуністичної міліції та служби безпеки. Упродовж минулого року ці люди надіслали до польських судів понад 10 тисяч скарг на закон, котрий вони називають репресивним.

А понад 400 екс-функціонерів комуністичних органів безпеки звернулися зі скаргою до Європейського суду з прав людини у Страсбурзі. Вони звинувачують польську владу у тому, що вона поставила колишніх офіцерів міліції та спецслужб у нерівні умови з пересічними польськими пенсіонерами. Мовляв, нецілий відсоток за кожний відпрацьований рік, що дораховується до основної пенсійної ставки, – це менше, ніж мають інші польські пенсіонери. За їхніми словами, критерій, за яким їм тепер нараховують пенсії, – дискримінаційний.

На запит польських лівих питанням конституційності закону, що скасував пільги для екс-функціонерів Польської Народної Республіки (ПНР), займався польський Конституційний суд. Він визнав оновлений закон про пенсійне забезпечення функціонерів правоохоронних органів та держбезпеки таким, що відповідає Основному законові Польщі. Проте Конституційний суд дійшов висновку про неконституційність зменшення пенсій для найвищого керівництва ПНР, зокрема, генерала Войцеха Ярузельського.

У відповідь на скарги екс-міліціонерів та есбістів, репресовані комуністичним режимом поляки звернулися з відкритим листом до Європейського парламенту. Вони закликали європарламентарів не вірити скаргам колишніх працівників польських спецслужб, і твердять, що, обмеживши привілеї комуністичних функціонерів, польський Сейм повернув принцип суспільної справедливості.

Варшав'янин Казімєж Януш, який у комуністичні часи був двічі ув'язнений за опозиційну діяльність, говорячи про тих, хто в минулому його переслідував, а тепер домагається великої пенсії, зауважив: «Я вважаю їхню діяльність антипольською, вони підтримували злочинну систему - це вагома причина для того, щоб позбавити їх всіх тих пільг, які дала їм попередня система, зокрема, великих пенсій. Кульмінація абсурду – це те, що генерал Ярузельський отримує у кілька разів вищу пенсію, аніж я, - людина, яка в часи його правління була репресована».

Поляки, котрі потерпіли свого часу від репресивного апарату комуністичної влади, звертають увагу на те, що навіть після скасування пільг для колишніх функціонерів, пенсії цих екс-комуністів все одно вищі, ніж у пересічних громадян. Тож, мовляв, нічого їм нарікати. Скажімо, середня пенсія колишнього офіцера міліції або служби безпеки – понад дві з половиною тисячі злотих (це понад 600 євро), тоді як у середньостатистичного поляка вона на тисячу злотих менша.

Ростислав КРАМАР.

http://www.radiosvoboda.org/content/article/2309287.html

«...НАЦІЯ ПОТРЕБУЄ ВИДАТНИХ ЖІНОК...»

(Хосе Ортега-і-Гассет)

З метою популяризації державної мови, піднесення її престижу серед учнівської молоді та прищеплення любові до творчої спадщини Лесі Українки 22 лютого у Севастополі пройшов міський конкурс читців творів поетеси, присвячений 140-річчю з дня її народження. Організатори заходу – Управління освіти і науки міста та Інститут післядипломної освіти Севастопольського міського гуманітарного університету.

Того дня в Українському культурно-інформаційному центрі 35 читців творів Лесі Українки з 8-х класів загальноосвітніх шкіл Севастополя боролися за звання найкращого. Організатори заходу разом з журі намагалися оцінити артистизм, індивідуальне розуміння тексту, декламаційну композицію та ритмічну організованість мовлення учасників.

До складу журі увійшли: голова журі – заслужений артист України, художній керівник Українського культурно-інформаційного центру В.Савченко, керівник драматичної студії Будинку культури Балаклавського району Н.Малютіна, методист інституту післядипломної освіти Севастопольського міського гуманітарного університету І. Олейнікова, провідний бібліотекар Українського культурно-інформаційного центру Н. Сиротова та викладач української мови і літератури, методист, фахівець вищої категорії, член міської громадської організації «Дія» Т.Жога.

Твори для читання обирали самі учні, тому деякі вірші повторювалися. Хтось з конкурсантів недовчив текст й зазирав до красиво оформленої шпаргалки, хтось не там наголошував слова. Але здебільшого школярі прийшли підготовленими. У кожного з них – своє бачення твору, свої акценти, власне сценічне оформлення.

Запрошений на захід журналіст має бути свідком і не більше. Проте уникнути оцінювань та порівнянь досить важко. Часто моя оцінка не співпадала з думкою журі й мені ввижалася суддівська необ'єктивність. Зазирнувши до оціночного листа Тамари Тимофіївни Жоги, на щастя, відзначаю деяке співпадіння зі своїм баченням. Колись мене й саму запрошували до журі, але бути на заході журналістом і суддею водночас практично неможливо: недопрацьовуєш одразу в обох напрямках.

Після заходу напрошуюсь у гості до Тамари Тимофіївни Жоги, знаючи достеменно, що для неї особисто значить доля і творчість нашої видатної поетеси. Помешкання пані Тамари, досить скромне за розмірами, наповнене такою кількістю книг, що підсвідомо виникає запитання, де тут тримають речі, якщо з усіх видимих та невидимих шаф визирають книги. Поруч з цим зібраним скарбом зберігаються і власні методичні напрацювання, найцікавіші з рефератів студентів, та ще багато такого, що буває цікавим лише фахівцям. Якби все це оформити у підручники й видати, скільки вчительського, студентського та учнівського часу можна було би зекономити!

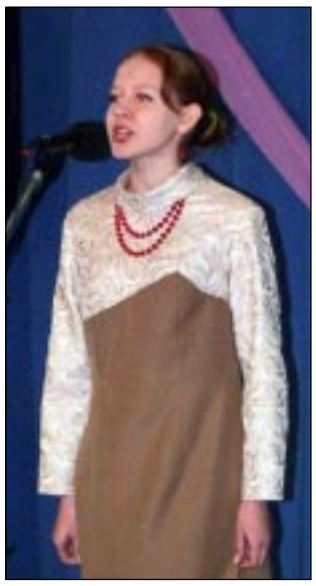

До Лесі Українки у Тамари Тимофіївни особливе ставлення: вона може розповідати про неї цілодобово. Це саме той випадок, коли з іменем кумира переплелося і фахове, і особисте.

Пані Тамара народилася на Тернопільщині. Після закінчення Одеського університету довгий час викладала українську мову та літературу на Дніпропетровщині й лише у 1997 році переїхала до Севастополя. Творчість Лесі Українки вона вважає складною для учнівського сприйняття. Згадує, як сама «пройшла повз Лесю» у школі та й в університеті також. Повне розуміння її творчості, як і особистості, прийшло вже в процесі викладацької роботи. Захоплення було настільки сильним, що через Лесю вона навіть прийшла до Бога. Але це вже зовсім особисте...

Прибувши у 1997 році до Севастополя, Тамара Тимофіївна почала працювати в загальноосвітній школі №24. Українську мову та літературу тоді у Севастополі починали вивчати лише з 7 класу. Вкласти весь курс мови та літератури в «прокрустове ложе» декількох років та ще й за відсутності мовного середовища було архіскладно. Так почалися пошуки нової методики викладання, розповіла пані Тамара:

Переможниця конкурсу Надія Мітіна.

- Я розуміла, що увесь досвід, набутий за моє довге життя та викладання на Дніпропетровщині, має підказати мені щось таке, що дозволить уникнути помилки. З перших уроків я спробувала вияснити, чи учні розуміють мене, й почула у відповідь красномовне: «Відсотків на 25». Були й такі, що відверто сміялися над незнайомими мовними термінами. Тоді мені подумалося, що треба бути дуже лаконічною й вибирати з матеріалу щось особливе, що б зачепило свідомість підлітка, вразило, або здивувало.

Дійшовши до творчості Лесі Українки, я вже розуміла, що мої напрацювання у Севастополі не згодяться. Підсвідомість шукала виходу. А що як пройтися разом з учнями Лесиними стежками? Я швидко склала екскурсійний маршрут перебування поетеси у Севастополі та Балаклаві і, як виявилося потім, не помилилася. Вже під час першої з екскурсій почала помічати щось схоже на зацікавленість цією видатною особистістю. Я намагалася підвести учнів до морської тематики поетеси через її захоплення краєм. «Щоб жити тута, треба мати крила...» Може, тут стаєш окриленим мимоволі? Чи, може, треба заслужити у Бога жити у такому краї? Сприйняття поезій було неоднозначним, але саме це й спонукало мислити.

Мені не хотілося звертати увагу школярів на хворобу Лесі. Хворі й немічні не завжди сприймаються підлітками належним чином. Тому я намагалася уникати цієї розмови аж до 10 класу.

Повертаючись до нашого конкурсу, який пройшов сьогодні серед 8-класників, хочу відзначити, що за програмою глибоке вивчення Лесі Українки починається у 10 класі, а до цього школярі знайомляться лише з декількома її віршами. У восьмикласника ще відсутній цілісний образ поетеси. Тому вибір твору й особисте сприйняття його читцями цієї вікової категорії – справа не проста. Адже вірш вибрати можна, лише перечитавши їх хоч би чотири-п'ять десятків. А ще дізнатися про історію його написання, про період життя автора, що підвів його до цієї тематики, став імпульсом до написання вірша. Хто з цим впорався, той зміг сьогодні вразити журі.

Мені сподобалася сценічна культура всіх учасників й, зокрема, учениці, котра, відповідно до сценарію, була Лесею. Дівчина навіть зовнішньо схожа на неї. Як проникливо вона читала, час від часу переходячи на спів! Непросто знайти ученицю, яка так проникливо говорить й разом з тим добре співає. Адже відомо, що Леся не просто гарно співала, вона зачаровувала своїм співом.

Сподобалося й те, що сценарій – авторський, тобто, вчителі та організатори конкурсу створили індивідуальний сценарій, а не скористалися вже напрацьованими. Можна було б вірші об'єднати в цикли, за тематикою чи хронологією, розмаїтість творчості від цього стала б ще відчутнішою.

На мою думку, настав час шукати й інші форми святкування Лесиних ювілеїв. Я б, наприклад, з задоволенням склала текст літературної екскурсії від Севастополя до Балаклави й далі Байдарською долиною. До речі, на замітку туристичним фірмам, цими місцями взагалі можна організувати паломництво. Й не лише для громадян України, а й для емігрантів. Тут, у прямому сенсі, можна озолотитися й душею, й коштами, якби це тільки сьогодні було комусь потрібно.

Повертаючись до конкурсу, хочу відзначити роботу методиста української мови та літератури інституту післядипломної освіти Севастопольського гуманітарного університету Валентини Володимирівни Лопатюк. Це на своїх тендітних плечах вона несе всі севастопольські конкурси читців творів Тараса Шевченка, Лесі Українки, конкурс імені Петра Яцика тощо. Ця маленька жінка – просто велет духу. За 18 років роботи на посаді методиста кабінету української мови та літератури вона вже могла б захистити й кандидатську, й докторську дисертації. Проте всю снагу й талант віддає на піднесення престижу української мови у Севастополі.

Підсумки конкурсу читців творів Лесі Українки підбили у Центрі того ж дня. Перше місце посіла Надія Мітіна з 8-ї школи гімназії. Друге – розділили троє читців: Петрова Аліна, Басова Роса та Єрнолі-ус Ольга, відповідно зі шкіл № 1, 60 та гімназії №7. Почесне третє місце дісталося п'ятьом конкурсантам: Юрію Мельнику, Марії Шиловій, Лізі Бєльцевій, Владиславі Носко та Ганні Воскресенській, відповідно зі шкіл №61,41, 38, 20, 2.

Всі переможці конкурсу нагороджені грамотами та пам'ятними подарунками. Вчителі, що їх підготували, відзначені Почесними грамотами управління освіти і науки Севастопольської міської держадміністрації. Та найбільшою нагородою є те, що севастопольські школярі шанують і знають твори видатної поетеси й громадського діяча Лесі Українки.

Лідія СТЕПКО.

м. Севастополь.

ВИЗНАЧЕНО ЛАУРЕАТІВ ПРЕМІЇ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

23 лютого стали відомі імена лауреатів Премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2010 рік. Про це УНІАН повідомили у прес-службі віце-прем'єр-міністра України Віктора Тихонова.

Як зазначається, переможців було визначено таємним голосуванням на засіданні Комітету з присудження премії, який очолює віце-прем'єр-міністр України В.Тихонов. Він поінформував, що на здобуття Премії Кабінету Міністрів України ім. Лесі Українки було подано понад 40 творів, 23 з яких – номінація «Літературні твори для дітей та юнацтва», 14 – номінація «Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва», 3 – номінація «Театральні вистави для дітей та юнацтва», 1 – номінація «Кінотвори для дітей та юнацтва».

За результатами таємного голосування комітет прийняв рішення висунути на здобуття Премії Марію Пономаренко (Марія Григоренко), авторку творів «Жайвір», «Сонячна країна – моя Україна», «Усміхнений сонях» у номінації «Літературні твори для дітей та юнацтва». У номінації «Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва» перемогла Марина Пузиренко з книгою «Лускунчик". Творча група Рівненського академічного обласного театру ляльок з виставою «Лісова пісня» (за мотивами драми-феєрії Лесі Українки) стала переможцем у номінації «Театральні вистави для дітей та юнацтва». У номінації «Кінотвори для дітей та юнацтва» висунуто на здобуття премії режисера Оксану Карпус (Українська студія анімаційних фільмів, м. Київ) за анімаційний фільм «Театральний роман».

В.Тихонов на засіданні комітету наголосив на необхідності проводити ширшу інформаційну кампанію щодо Премії Кабінету Міністрів України ім. Лесі Українки, щоб участь в ній могли брати якомога більше українських авторів, тим самим посилювати конкуренцію.

«Літературні твори, театральні вистави і кінофільми для дітей є життєво необхідною складовою формування світогляду майбутнього покоління українців. Вони поглиблюють знання дитини, формують загальну та естетичну культуру», - сказав віце-прем'єр.

Нагадаємо, літературну премію імені Лесі Українки було засновано Радою Міністрів УРСР у 1970 році. Премія присуджується в чотирьох номінаціях у розмірі 10 тис. гривень за рахунок коштів, передбачених Держкомтелерадіо на ці цілі у Державному бюджеті.

ШЕВЧЕНКІВСЬКУ ПРЕМІЮ З ЛІТЕРАТУРИ ОТРИМАВ ВАСИЛЬ ШКЛЯР

Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка присудив Шевченківську премію з літератури письменнику Василю Шкляру за роман «Залишенець» («Чорний Ворон»).

На премію цього року претендували В.Шкляр, поет Павло Вольвач із збіркою «Триб» та Володимир Рутківський із дитячою трилогією «Джури».

Цього року грошова винагорода за Шевченківську премію становить 260 тисяч гривень. Раніше вона становила 130 тисяч гривень, але Президент України минулого року скоротив число лауреатів до п'яти осіб, а гонорарний фонд – у сумі один мільйон триста тисяч гривень – залишився той самий.

Вручення Шевченківської премії відбувається традиційно у день народження Великого Кобзаря - 9 березня.

«...КРАСНЕТЬ УДУШЛИВОЙ ВОЛНОЙ, СЛЕГКА СОПРИКОСНУВШИСЬ РУКАВАМИ...»

За радянських часів не існувало в державі свята усіх закоханих - Дня святого Валентина. Тодішні календарні дати здебільшого мобілізовували громадян на трудові подвиги, і таки не марно. Досить популярним, але не надто сексуальним архітектурним витвором були фігури робітника і селянки, що символізували союз двох прошарків суспільства та повагу до людей праці.

Що ж сталося з робітником, а радше, селянкою сьогодні?

Дівчина, тим більше сільська, ще з дорадянських часів цінувалася в Україні та й Росії своєю скромністю, цнотливістю, стриманістю, працелюбством. Саме така могла стати щиро відданою своїй родині, вірною, слухняною і терплячою помічницею чоловікові. Тож добре ім'я нареченої вважалося запорукою щасливого шлюбу.

А за часів Тараса Григоровича Шевченка для дівчини не могло бути більшого горя і гріха, ніж стати покриткою, - таку гнали і з дому, і з села на вірну загибель.

Та і в подальшому стосунки парубка і дівчини утаємничувалися, аж доки до оселі нареченої не навідувалися свати.

Радянська влада, використовуючи давні, притаманні народові традиції і усвідомлюючи, що міцна родинна ланка - це запорука монолітного, а отже - керованого суспільства, з одного боку, розкріпачила жінку, а з іншого, - не зазіхала на ті моральні цінності, які, хоч і адаптовувалися до сучасності, але збереглися.

Стосунки поміж чоловіком і жінкою дедалі збагачувалися емоціями - те, про що раніше цнотливо мовчали, одержало свої імена. Романтизоване, вірне, ні з чим не зрівнянне кохання, одне на усе життя, наповняло вірші, пісні, а школярки записували у своїх заповітних альбомах: «Помри, але не дай поцілунка без кохання». Будь-які ознаки його народження ретельно приховувалися навіть від задушевної подруги, що ж до батьків, то траплялося, як в пісні: «Не сказала добрий вечір, бо мати стояла...» Але така реакція на це явище була далеко не ознакою статевої незрілості. «Краснеть удушливой волной, слегка соприкоснувшись рукавами» доводилося і дорослим людям, яких Господь благословив на це велике почуття. А про те, що саме Він, можна довідатися і з Біблії, згідно з якою перед коханням поміж чоловіком і жінкою відступають будь-які родинні стосунки.

Діяти в унісон з часом намагалися і радянські функціонери: блудливих чоловіків розбирали на профкомах, а то і на партійних зборах. Реанімація сімейної злагоди іноді відбувалася під загрозою втрати партійного квитка. І тут вже важко сказати, хто частіше залишався «в мінусі». Та, як правило, справжнє кохання партійними зборами було не залякати.

Ким же стали сьогодні нам знайомі Ромео і Джульєтта, тургенєвські дівчата, Ассоль та їм подібні герої і героїні?

Щойно розпочалася перебудова, як робітника і селянку зсадили з п'єдесталу, дали їм в руки баули і послали спочатку в Польщу, а потім в Туреччину, аби, гордо називаючись підприємцями, вони торгували потім на наших ринках всіляким чужоземним непотребом. Розпочалася епоха суцільного непрофесіоналізму. Доморощені видавці видавали за гроші всіляку абракадабру пера так званих письменників і поетів. Втім, якщо моя альма матер (єдиний колись в СРСР Московський письменницький інститут) нас навчала, що письменник має завжди йти трохи попереду свого читача, то цей принцип не змінився - сучасні писаки таки йшли попереду, але не в той бік - їх вабили безсоромність, розпуста, препарування найделікатніших почуттів, як жаб у анатомці. Та незабаром «полуничка», якою вони намагалися привабити покупця, перетворилася на ціаністий калій...

Не відставало і телебачення. Вичерпавши резерв романтичних мексиканських фільмів і не створивши нічого путнього свого, на темі кохання воно побудувало цілу бізнес-індустрію. Замість «помри, але не дай поцілунка без кохання» нещодавно телеефір заполонила реклама: «Якщо не кохати, то хоча б кохатися!» А «гумова броня» вже стала притчею во язицех. Під улюлюкання запрошених обговорювалося, що ж робити з юнаком, у якого «стоїть на півшостого». Хлопцям і дівчатам, які навіть ніколи не бачилися (в тому й родзинка!) пропонували закохуватися навпомацки в темній кімнаті. Вони «обжималися», цілувалися, а то й більше, і лише потім довідувалися, хто це робив і з ким. А чарівна Анфіса Чехова, яка дуже любить робити «это», проводила своєрідні курси, на яких дівчата навчалися обманювати чоловіків (і це знов-таки ліжко, оголювання, поцілунки і цілі ночі насамоті) - за винагороду найбрехливішому - гроші.

А чого варті візити потенційного жениха до чотирьох претенденток, які мали нагодувати його делікатесами, продемонструвати усі свої чари, аби він потім сказав про кожну із них щось перед екраном в міру своєї вихованості та обрав (або не обрав) собі пару.

На телеканалах рясніють свахи, женихи, наречені, і останні, можливо, скажуть колись одне одному: «Давай одружимося!» Та, швидше за все, цього не трапиться, бо до РАКСу молодята сьогодні не поспішають. В минулому «покритки», дівки зі шкільної лави гордовито живуть разом з різними чоловіками, народжують дітей, і все це тепер - цілком нормально. На натяки, що цивільний шлюб - це добре, та чи не краще офіційно одружитися, вони лише знизують плечима: «А яка різниця?» І вже не виникає бажання пояснювати, що заява до РАКСу - це своєрідний «протокол» про наміри, а також тест на зрілість і серйозність почуттів.

Та яка там серйозність! Поживши під спільним дахом з кількома молодиками, жінки, як правило, «піднімають» потім своїх дітей самі, з допомогою бабусь та дідусів. А зауваження приймаються в багнети: «Буду жити з ким схочу і скільки схочу!»

Здається, і тут за порадника їм телевізор, де чи не щодня демонструються історії «зіркових» кохань. Тільки продавці-консультантки чомусь забувають, що небосхил у них значно вужчий і на ньому жодний Філіп Кіркоров не засяє. На мільйонерів теж надія невелика - їх усіх відловили ще в російських телесеріалах.

Та на особливу увагу заслуговує все-таки одне з останніх реаліті-шоу, що демонструється по каналу «ТЕТ». Його назва - «Твою маму» - викликає досить однозначні асоціації, а саме: з одним із найпопулярніших матів. То хто ж має робити «это» з «Твоєю мамою», якщо вже перейти від езопової мови до конкретики?

Та ніхто. Просто мами вихваляють перед можливими зятями своїх донечок. Намагаються подати товар лицем - доповідають, які у дівчини груди, а які ноги, цікавляться сексуальними здібностями «кандидата в депутати». Прикольно, чи не так? Навіть хочеться вигукнути: твою маму!

Але ж з трьох дівчат обирають лише одну,

а дві інші перед усім світом залишаються з гарбузом. Та і ці знайдуть-таки собі цивільного чоловіка. А якщо він почне зраджувати, знову на допомогу прийде телевізійна знімальна група з прихованою камерою і покаже усім телеглядачам як, з ким і в якій позі втішався чоловік знеславленої дружини.

Та повернімося до красивої легенди про святого Валентина, сповненої чистоти, жертовності, цноти. Невже вона нічому не навчає нашу збиту з пантелику, ошукану засобами масової інформації молодь? Бідний, бідний святий Валентин, адже і цей день у нас примудрилися перетворити на міжнародний сором. У програмі новин на «Інтері», зокрема, повідомили про змагання на честь свята закоханих на найдовший поцілунок, який тривав півтори доби. Продовжувався процес... й на унітазі та, щоб не схалтурити, у присутності свідків.

Ось таке воно, сучасне кохання. Одна втіха, що, аби не відбувалося підміни понять, замість цього слова здебільшого вживають інше - «стосунки». Їх планують, будують і показують усьому світові.

А кохання - це те, чого я бажаю вам, любі жінки, вітаючи вас з днем 8-го березня. Якщо ви ще не занапастили свою душу, то обов'язково його зустрінете.

Тамара СОЛОВЕЙ.

СЛОВО - ЗБРОЯ!

Ярослава ШУМЛЯКІВСЬКА

Ярослава Степанівна Шумляківська народилась 14 жовтня 1950 р. на Тернопільщині, у с. Храбузні Зборівського району. Після смерті Сталіна і повернення батька з Сибіру, де за зв'язок з національно-патріотичним підпіллям він відсидів 5 років і мав сидіти ще 20, родина у пошуках роботи переїхала в степові райони Криму. Тут Ярослава закінчила школу-інтернат, згодом — Золочівський сільськогосподарський технікум у Львівській області. Потім - Літературний інститут у Москві.

Твори друкували газети: «Кримська світлиця»,«Літературна газета», «Кримська правда», «Літературна Україна», журнали «Москва», «Журналіст», «Дніпро», «Ранок», інші газети, журнали, альманахи. Вийшли книжки віршів «Времена перемен», «Спасённые строки», написані російською. Ярослава Шумляківська — член спілки російських письменників. Мешкає у Московській області.

Видавництво «Тернограф» у 2010 р. видало книгу віршів Ярослави Шумляківської «Зупинка в дорозі».

Як повідомила газета «Літературна Україна», на засіданні Президії Ради Національної Спілки письменників України 7 лютого 2011 р. Ярославу Шумляківську разом з іншими літераторами було прийнято до Спілки. Вітаємо пані Ярославу з цією подією і пропонуємо увазі читачів нові вірші поетеси.

МОВА

У біді, як в траві, по коліна,
Ти прямуєш куди, Україно?
Незалежна, вродлива, палка...
Чом життя твоє — лиха ріка?
Не тому, що правителі хижі
Злу сприяють?
Всі злидні, як з діжі,
Лізуть, лізуть...
Вже мову чужу
Запроваджують —
хочуть маржу.
Підлі зрадники!
Тягнуть до згуби.
Не віддай свою душу їм, люба.

ШКОЛИ

На підтримку батькам і дітям, у яких закривають школи.

Знову закривають окупанти
В Україні рідномовні школи,
Під кремлівські навісні
куранти
Збурюють народ наш
вже відколи!..
Що тут скажеш?
Щось казати можна!
Влада ненавидить Україну,
Наші мрії чути неспроможна,
Ідентичність ставить нам
в провину.
Боже, Боже, мстяться
вже на дітях,
Тільки за одне - що українці!.
...Саме так було
і при «совітах»:
Горя і знущань —
по самі вінця.
Школи закривали українські,
В тюрми забирали маму, тата,
Везли діток,
мов тваринок свійських,
В «продувних» вагонах
в інтернати.
...Нам, було, здалось,
що вже ніколи
Не ощирять пащі лихоліття.
Закривають українські
школи,
Не дають навчатись
нашим дітям.
Чи не тих, бува, «стребків»
онуки,
Що тоді стріляли нас і били,
Закружляли зусібіч,
мов круки,
Штурхають в нас той закон,
як вила?
Кожне серце стало,
як гармата,
Кожна жінка видряпає очі
За свою дитину... Кожна мати
Люту злість
віддать на кулі хоче.

«ЗАСТИДАЛИСЬ ДІТИ МАМИ...»

Застидались діти мами,
Присяглися образами,
Що вона — не їхня ненька:
«Не така» і застаренька.
Другі маму на тортури
Повели за міцні мури,
Кажуть: - Мама завинила,
Не такого їх навчила.
Треті матінку на плаху
Вже поклали, та й з розмаху
Мамі голову відтяли,
Бо чогось їм не додала.
Інші вправно заховались,
Як з їх матері знущались
Вкрай розбещені сусіди,
Що такі цнотливі з виду.
Не дадуть порядні люди
Маму нищити (так всюди),
Рідну мову — на поталу...
Хіба розуму б не стало.

ЛИСТ

У сусіда до обіду
пила я горівку.
Його жінка Катеринка
подалась в мандрівку.
У Венеції далекій
гроші заробляє,
Її Йванко ще із ранку
розум пропиває.
«Мила Катю, в твоїй хаті
свята щогодини.
Усіх грошей не заробиш
в світі, Катерино.
Повертайся в рідні злидні,
в клопіт, в негаразди,
Повертайся до оселі,
бо гуляє газда.
Діти виросли, онуки
ще не знають баби,
Без хазяйки твоя хата,
наче та незграба.
З ким ти будеш, Катерино,
вік свій доживати?
Хоть Венеція прекрасна,
та у ній чужа ти.
Там потрібні твоя сила,
і краса, і руки.
На чужині, Катерино,
старим людям — мука...»
...У сусіда до обіду
пила я горівку,
Його жінка Катеринка
подалась в мандрівку.

ВОЛЯ

Доки буде пес любити
Ланцюги та палку,
Доти мусить він терпіти
Штурхани з кавалком.
Україно, нащо волю,
Даровану Богом,
Продавати, наче поле,
Міняти на роги?
Батьківщино, згадуй,
ну ж бо,
Сибірську нагайку!
Що то є російська «дружба»?
Неволя та лайка.
Людомори і Чорнобиль,
За бідою - лихо...
Рідні злодії, нероби,
Теж грабують стиха.
Спонукають, щоб в сусіда,
Начебто з любові
Узяла ти долю, біди,
Образи і мову.
Вже й у паспорті не пишеш,
Що ти українка.
З наркотиння ледве дишеш,
З вух тече горілка.
Твої діти-українці
Тинькаються в світі,
Їх впускають лише в сінці —
Прибирать і мити.
Нащо волю віддавати?
Хіба потім купиш?
Ошукана наша мати,
Клич дітей до купи!

КАТИ

«Де ви тепер, кати мого народу?» (В. Симоненко)

Кати поета Симоненка,
де ви?
Із Сміли ви були міліціянти.
Тепер, напевне, лисуваті
франти,
То в шістдесятих, як голодні
леви,
Прив'язаного жерли...
Рикошетом
Прибула грамота вам -
нагорода:
«За катування власного
народу
І за каліцтво генія-поета».
...Будь інопланетяни
або німці,
А то ж свої катують Україну!
Суспільство їм не ставить це
в провину:
Нема його у нас,
всі - поодинці.
Кати поета Симоненка,
де ви?
Великі пузани собі наїли?
Господь наш бачив,
як поета били!
Від вас піти поміг Він
Василеві.
Бо совісті нема у вас, угоду
Не скласти з вами.
Що ви за гатунок?
Гадаєте, Христос —
лише малюнок?
Кати поета - то кати народу.

МОЛИТВА

Як обступить серце туга
За коханим або другом,
Помоліться щиро Богу,
Хай відступляться тривоги.
Наш Господь —
це наше свято,
Ми до нього, як до тата
Повертаємось в молитві,
Щоб набратись сил для битви
З лихом, з бідністю,
з гріхами...
Божій Матері, як мамі,
Ми повинні помолитись,
У молитві душі вмити.
Ти, красуне, ти, бандите,
Щоб надії-мрії квітли,
Помоліться Богу щиро.
Бо як є в народі віра,
Той народ не подолати:
Віра владна всіх з'єднати.
Не ліниться - помоліться,
Щастя-доля всім згодиться.

МОЇ ЧИТАЧІ

Мої читачі — у майбутніх
сторіччях,
Я їх впізнаю по натхненних
обличчях.
А в моїм сторіччі — не люди,
а звірі:
Не мають в душі
ні шляхетства, ні віри.
Хіба поодинці, подекуди,
нишком
Читають „Псалтир"
і Шевченкову книжку.
У моїм сторіччі
повибиті люди —
Радянські військові
їм цілили в груди.
Сибір загатили людськими
кістками.
Хто вижив — набрався гріхів
між катами.
Навіщо їм вірші —
духовній голоті?
Ховають хвости у грошах,
як в болоті.

ПІДСТАВА

У комуняків підстава чергова -
Вбить Україну
задушенням мови:
Щоб аж дві мови
були в нас державні —
Рідна, а з нею
ще й тоталітарна.
Мова, з якою червоні іуди
Схід підім'яли,
де вугіль і руди.
Мова, з якою тягнули
на страту
Мого татуся і кревного брата.
Подруга каже:
«А мого ж, а мого
Вбили фашисти,
загнавши в облогу!».
Ой, коліжанко,
велика різниця -
Вмерти в бою
чи з плювками на лицях!
Мова катів аж нестерпно
ворожа.
Як відмолить її,
Господи Боже?
У комуняків жадання чергові —
Вбить Україну
задушенням мови.
Встаньмо на сполох!
Встаньмо на сполох!
Знов заганяє в провалля нас
молох.
Будем без мовоньки
аборигени,
Мамину пісню сховаєм
у гени?!

З ДНЕМ ЗАХИСНИКА ВІТЧИЗНИ!

Дорогі ветерани Великої Вітчизняної війни та Збройних Сил! Шановні захисники Вітчизни!

Прийміть найщиріші вітання з воістину всенародним святом - Днем захисника Вітчизни. У цей день ми висловлюємо слова особливої подяки всім, у кого, за висловом героя відомого кінофільму, є така професія - Батьківщину захищати!

Здавна, якщо Батьківщині загрожувала небезпека, на її захист вставали усі. У цьому завжди була сила нашого народу, у цьому й сьогодні гарантія його свободи і незалежності.

Слова особливої подяки хочу висловити Вам, ветеранам війни та військової служби. Ваше життя завжди буде взірцем патріотизму, мужності й самопожертви. Низький Вам уклін за Вашу активну життєву позицію, значний внесок у героїко-патріотичне виховання молоді.

Славні традиції батьків і дідів сьогодні гідно продовжує нинішнє покоління захисників Вітчизни. Особовий склад з'єднань та частин Збройних Сил України, Державної прикордонної служби та Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України, дислокованих на Кримському півострові, виявляє високий патріотизм і професіоналізм, докладає максимум зусиль для зміцнення обороноздатності країни і наведення правопорядку в суспільстві.

Переконаний, що і надалі Ви будете гідно виконувати покладені на Вас обов'язки, захищаючи суверенітет та незалежність Української держави.

Бажаю Вам і Вашим рідним міцного здоров'я, щастя, подальших успіхів, нових звершень у благородній справі служіння нашій Батьківщині - Україні!

З повагою,
Постійний Представник
Президента України в АР Крим
В. Г. ЯЦУБА.

«ЯКЩО ТИ КОМАНДИР, ЗНАЧИТЬ, МАЄШ ПРАЦЮВАТИ БІЛЬШЕ...»

23 лютого у Сімферополі в парку імені Юрія Гагаріна з нагоди Дня захисника Вітчизни відбувся урочистий мітинг і покладання квітів до меморіалу «Могили Невідомого Солдата». В урочистостях взяли участь перші особи Ради міністрів та Верховної Ради АР Крим, офіцери командування Центру військ берегової оборони, ветерани Великої Вітчизняної війни, учасники бойових дій у Афганістані та військові підрозділи Сімферопольського гарнізону.

Після покладання квітів голова Ради міністрів АРК Василь Джарти відвідав окрему бригаду Центру військ берегової оборони Військово-Морських Сил Збройних Сил України, що дислокується у селищі Перевальному, де командиром підполковник Сергій Стороженко.

Василь Георгійович із задоволенням познайомився з життям та побутом військовослужбовців, відвідав солдатську казарму, а також казарму поліпшеного типу, де проживають військовослужбовці військової служби за контрактом. Побував у початковій школі, де навчається 133 дитини, навчальних корпусах, ознайомився з виставкою стрілецької зброї, відвідав парк бойових машин. Протягом всієї зустрічі голова уряду спілкувався із солдатами та офіцерами, розпитуючи про нагальні проблеми, про те, як йде служба, чим займатимуться у цивільному житті. Відвідав він і їдальню, де із задоволенням пообідав разом із солдатами. За його словами, обід був «на рівні».

— Основний показник для мене — це їдальня. Якщо солдат буде добре нагодований, то і служитиме він відмінно, — зазначив В. Джарти. — Звісно, підрозділ, у якому ми зараз перебуваємо — це зразкова військова частина. На моє глибоке переконання, у першу чергу такого рівня досягнуто завдяки наполегливій роботі офіцерського складу. Це — основа.

Під час урочистої частини заходу від імені кримського уряду Василь Георгійович привітав захисників Вітчизни з їхнім святом та вручив сертифікат на комп'ютерне устаткування командирові військової частини, підполковнику Сергію Стороженку. У відповідь йому подарували шеврон бригади, берет і тільник.

На запитання журналістів голова кримського уряду розповів, що після отримання вищої освіти проходив строкову службу у військовій частині ППО у Харкові. Служба була нелегкою, але цікавою.

- Сьогоднішній святковий день для мене — пам'ять про мою службу, про товаришів, про будні. В армію я пішов вже з вищою освітою. Закінчив факультет «Автомобілі і автомобільне господарство» Донецького політехнічного інституту, потім кілька місяців попрацював інженером-механіком, а восени почалася служба у навчальному полку зв'язку. На службі я був водієм спочатку "ЗІЛа-131", а пізніше "УРАЛу-375"

Коли став старшим сержантом, заступником командира взводу, зрозумів, що начальник не повинен у жодному разі давати собі розслабитися. Якщо ти командир, значить, маєш працювати більше, ніж будь-хто з підлеглих - лише тоді у тебе буде авторитет і моральне право давати вказівки. Я дуже добре пам'ятаю службу в армії і відверто зізнаюся, що тільки добрі і теплі спогади залишилися про неї.

На запитання, яким має бути українське військо, В. Джарти відповів, що не бачить України без сучасної армії, а також пообіцяв, що буде тісно співпрацювати з керівниками військових відомств і установ, які дислокуються в АР Крим.

Леонід МАТЮХІН.

В ГОСТЯХ У МОРСЬКИХ ПІХОТИНЦІВ

Напередодні Дня захисника Вітчизни воїнів батальйону морської піхоти військ берегової оборони ВМС ЗС України, де командиром підполковник Олександр Конотопенко, відвідали ветерани міста Феодосії.

Заступник голови міського комітету Товариства сприяння обороні України, керівник методичного об'єднання викладачів предмету «Захист Вітчизни» управління освіти міськвиконкому м. Феодосії полковник у відставці Олександр Мєєрович Плоткін та представник організації ветеранів війни, праці і військової служби, учасник Великої Вітчизняної війни полковник у відставці Олексій Васильович Пушкар поділилися з юнаками своїми спогадами, розповіли про власний досвід ратної служби.

Ветерани розповіли про умови служби у воєнні та повоєнні роки, закликали матросів і сержантів наслідувати кращі традиції, які під час Вітчизняної війни та в мирний час заклали їхні батьки, діди, прадіди у ратну службу Батьківщині.

Варто зазначити, що у Феодосії, в рамках тижня оборонно-масової роботи, управлінням освіти, управлінням сім'ї молоді та спорту, навчальними закладами, Товариством сприяння обороні України, яке цього року відзначатиме двадцяту річницю, ветеранськими організаціями було проведено низку масштабних заходів з молоддю, присвячених Дню захисника Вітчизни. А День відкритих дверей, який пройшов нещодавно у батальйоні морської піхоти, зібрав близько 250 учнів з восьми шкіл. Воїни показали хлопцям і дівчатам казарми, їдальню, стрілецьке озброєння, бронетанкову техніку, розповіли про особливості армійського побуту.

Таким чином, за глибоким переконанням ветеранів, регулярна військово-патріотична робота зміцнює стосунки між поколіннями та дозволяє готувати надійну зміну достойних захисників Вітчизни.

Руслан СЕМЕНЮК,
Регіональний медіа-центр МО України.
м. Феодосія.

ЛЮДИ НАШОГО ВІЙСЬКА

ЕКІПАЖ ПОШУКУ І ПОРЯТУНКУ

Погода у той лютневий день над Саками видалась напрочуд сприятливою для льотної зміни. Тож подарунком „небесної канцелярія" сповна скористались, до речі, вшосте у 2011 році геть усі „заплановані" екіпажі літаків і вертольотів тутешньої морської авіаційної бригади ВМС ЗС України. Серед них - командир пошуково-рятувального загону з'єднання майор Олександр Сурайкін і його вірний штурман капітан Володимир Тетерєв.

У фокус мого „цифровика" обидва офіцери у яскравих помаранчевих комбінезонах потрапили одразу, коли після м'якого приземлення „вгамувались" гвинти їхнього Ка-27-пч. На цьому протичовновому вертольоті Олександр і Володимир більше години кружляли над хвилями Чорного моря. Точніше, виконували комплексний політ за маршрутом з метою візуального, магнітометричного, радіолокаційного пошуку і стеження за підводним човном умовного супротивника. Заради цього піднімались на максимальну висоту 600 метрів, потім знижувались до 25, зависали, щоб опустити на воду ВГС-3 (вертолітну гідроакустичну станцію). У свою чергу через станцію-буй штурман „прослуховував" морські глибини на наявність там субмарини, відтак умовно визначав її хід, курс. А далі, як годиться, видавав командиру точні й вичерпні дані для проведення успішної атаки. Щоправда, до цього „радикального" вирішення польотного завдання справа у той день все ж не дійшла. А от раніше за аналогічних навчальних обставин на морському полігоні підвісні бомби екіпажу таки доводилось застосовувати практично.

Виявляється, у наших палубних вертолітників так заведено: спочатку вони проходять згадану вище протичовнову підготовку і тільки після цього беруться за більш „мирну" пошуково-рятувальну. Остання, власне, і становить сутність роботи за функціональним призначенням підрозділу майора Олександра Сурайкіна. У такому випадку до екіпажу вертольота Ка-27-пч долучаються ще й бортовий технік і бортовий фельдшер-рятувальник. Між іншим, саме у такому складі (з борттехніком прапорщиком Олександром Романюком, фельдшером-рятувальником старшим сержантом служби за контрактом Вадимом Найдьоновим) підлеглим Сурайкіна і довелось реально діяти у позаштатній ситуації на минулорічних навчаннях „Сі Бриз-2010" Тоді, нагадаю, травмувався один із матросів корвету „Тернопіль" . Екіпажу Олександра Сурайкіна було поставлено завдання зняти постраждалого з корабля і доправити до Військово-медичного клінічного центру Кримського регіону.

- Уся складність, - згадує Олександр, - полягала в тому, що ми заздалегідь не знали, звідки нам його доведеться евакуйовувати. Якщо з „Тернополя", то потрібно було над ним зависати і опускати за допомогою лебідки ноші. Але вже потім надійшла точна інформація, що нашого матроса встигли переправити на американський фрегат „Тейлор", який брав участь у цих навчаннях. Ми спокійно сіли на палубу фрегата, забрали хлопця і взяли курс на Севастополь. Прямо на борту Вадим Найдьонов поставив йому крапельницю. Коли ми дістались бухти Кругла, там вже на нас чекала карета „швидкої допомоги".

У тандемі майор Сурайкін і капітан Тетерєв літають вже четвертий рік, відтоді, як після перепідготовки у Миколаєві потрапили до Сакської авіабригади. Хоча знайомі вони давно, ще з курсантських літ (обидва у 1999 році закінчили Харківський інститут льотчиків). Разом офіцери налітали понад 200 годин, у тому числі й вночі. Певною мірою, це - результат не лише повної професійної, а й психологічної сумісності. Обом пощастило мати одного хорошого наставника ще «радянського гатунку» - нинішнього комбрига полковника Володимира Хоменка (той розпочинав офіцерську службу в авіації Північного флоту). Володимир Володимирович „вивозив" молодих офіцерів на палубу флагмана ВМС ЗС України „Гетьман Сагайдачний", „американців", що швартувались у Севастополі. Як не дивно, перша самостійна посадка на палубу корабля якогось особливого враження на чоловіків не справила.

- Усе відбулось, як на автоматі, - зізнається майор Сурайкін.

- Це як перший стрибок з парашутом: все спочатку цікаво, а потім стає дещо лячно, коли дізнаєшся про нюанси, - додає капітан Тетерєв.

В їхньому екіпажі не існує чіткої градації: мовляв, цей політ легкий, а інший надто складний, тому вимагає більш напруженої підготовки. Правило у них незмінне - до всіх польотів варто підходити однаково серйозно, щоб елементарно не втратити концентрації.

- В авіації, як відомо, дрібниць не буває, - далі розвиває свою думку Олександр Миколайович. - Якщо ти допускаєш легковажність щодо начебто легких польотів, то у тебе, як кажуть льотчики, виросло пір'я. Адже саме під час таких легких польотів нерідко і трапляються всілякі непередбачувані речі.

Мої співрозмовники (Сурайкін двічі) в рамках приготувань до антитерористичної операції НАТО у Середземному морі „Активні зусилля" пройшли тижневий вишкіл із живучості на воді у військово-морській базі у Норфолку (США, штат Вірджинія). Там отримали навички пілотування тамтешнього багатоцільового вертольота МН-60. На самих же „Активних зусиллях" добряче „набили руку" на рідному „Камові" — упродовж трьох місяців 2009 року літали постійно, зокрема, на повітряну розвідку району відповідальності. Інколи разова тривалість їхнього польотного часу сягала півтори години...

Невдовзі родини Сурайкіна і Тетерєва поповняться військовиками. Річ у тім що дружини офіцерів, Юлія Сурайкіна і Лариса Тетерєва, після прийняття військової присяги нині проходять фахову підготовку у 179-му об'єднаному навчально-тренувальному центрі військ зв'язку ЗС України. І після завершення навчання обидві повернуться матросами у колектив морських авіаторів. Хто знає, можливо, таким чином вони мимоволі надихнуть і своїх дітей (в обох сім'ях підростають по двоє синів, майже ровесників) до такого ж самого вибору професії. Справжні фахівці у будь-якій царині, а тим паче такій романтичній і водночас відповідальній, ще як затребувані

Василь САДОВСЬКИЙ.

На фото: капітан Володимир Тетерєв (ліворуч) і майор Олександр Сурайкін щойно повернулися з польоту над морем.

Фото автора.

КОЗАКИ І КРИМСЬКІ ТАТАРИ: СПІЛЬНА ІСТОРІЯ, СПІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ

17 лютого на запрошення козацького благодійного фонду ім. І. Сірка місто Січеслав (Дніпропетровськ) відвідали представники Меджлісу кримськотатарського народу – член Координаційної Ради Всесвітнього Конгресу кримських татар Алі Хамзін та член президії Меджлісу кримськотатарського народу, головний редактор газети «Къырым» Бекір Мамутов.

Козаки Війська Запорозького Низового запросили шановних гостей відвідати значущі місця козацької доби. Під час візиту гості відвідали Стару Самару (селище Шевченко), де науковець-історик з Інституту суспільних досліджень (ІСД) Олег Репан провів цікаву екскурсію і розповів кримським татарам, де знаходились поселення їхніх пращурів та як вони спільно з козаками воювали проти загарбників імперської Московії.

Також не залишили без уваги і трагічні моменти, коли козаки та татари підіймали зброю один проти одного. Під час обговорення цих трагічних подій козаки та татари зійшлись на думці, що поки була Запорозька Січ та Кримське ханство, існувала і вільна Україна, та коли козаки підтримали Московію у Кримській війні і Кримського ханства не стало, тоді Катерина II дала наказ війську зруйнувати Запорозьку Січ, що змусило залишки запорозького козацтва до великої міграції. Ці трагічні події болісно відгукнулись і на подальшій історії українців та кримських татар. Під час розмови згадали Голодомор та примусове виселення татар з Криму, це підводило обидві сторони до висновку, що тільки разом нашим народам у сучасних умовах, за взаємної підтримки, можливо протистояти різним імперським зазіханням.

Господарі пригостили гостей скуштувати шурпу, приготовлену за традиційним татарським рецептом. Потім гості та козаки відвідали Інститут суспільних досліджень. Зустрічав їх виконавчий директор, кандидат історичних наук Владислав Грибовський. За круглим столом пройшло обговорення спільних дій з розвитку наукових проектів з вивчення історичних подій спільно з науковцями кримськотатарського народу. Гостям науковці Інституту суспільних досліджень подарували свої наукові публікації, гості також приїхали не з порожніми руками і подарували інституту свої книжкові видання та друковані наукові розвідки.

Потім в інформаційному агентстві «Міст» відбулась прес-конференція. Приїзд представників з Криму співпав з висуванням кандидатом на отримання Нобелівської премії миру голови Меджлісу, відомого правозахисника та дисидента Мустафи Джемілєва. Це подання ініціювали 17 професорів України та інших держав, народні депутати, парламентарії Європи, Інститут суспільних досліджень та козаки Війська Запорозького Низового, які входять до Фонду ім. І.Сірка.

День був насиченим на події: гостей запросили відвідати історичний музей ім. Яворницького, міський палац дітей та юнацтва – до українського центру «Коло калинове», де гості ознайомилися з історичною спадщиною нашого міста та побачили, як продовжуються мистецькі традиції юними городянами. Під час візиту пройшли обговорення спільних проектів, у яких візьмуть участь козацькі та кримськотатарські організації. Представники Меджлісу взяли на себе ініціативу долучити до співпраці також громадські організації Польщі.

http://dniprograd.org/ua

СПІЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК ІСТОРІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ Й РОСІЇ НИНІ НЕМОЖЛИВИЙ

Створення спільного підручника історії для України і Росії на даному етапі нереальне. Як передає власний кореспондент УНІАН в РФ, про це сказав генеральний директор Інформаційно-аналітичного центру з вивчення суспільно-політичних процесів на пострадянському просторі при Московському державному університеті Олексій Власов на прес-конференції в Москві на тему: «Президентський рік Януковича - між Росією і Європою».

«Створення спільного навчального посібника для вчителів — це той максимум, якого можна досягнути. Для написання спільного підручника з історії не готові ні колеги з Києва, ні з Москви. Ще дуже багато тем, щодо яких неможливо домовитися через різницю підходів наукових шкіл», - сказав Олексій Власов.

На його думку, потрібно проводити спільні науково-практичні конференції для обговорення «спірних» питань. Після цього можна буде виробити «загальну платформу» і через 3-4 роки можна говорити про навчальний посібник для університетів.

Водночас, він вважає, що зникає політизування питань історії в двосторонніх відносинах.

«Менше сенсаційності, менше крикливості. Навіть з проблеми Голодомору тепер можна розмовляти на рівні істориків-професіоналів, не підключаючи тих відверто навіжених людей, які заробляли на цих питаннях політичний капітал», - сказав експерт.

Також багато зроблено для організації студентських обмінів — російські студенти поїдуть в українські виші, а для українських студентів буде введено механізм квотування.

Як повідомляв УНІАН, 13 травня 2010 року міністр освіти України Дмитро Табачник заявив, що Україна і РФ до кінця 2010 року підготують спільний навчальний посібник для вчителів історії. «У нас є цікаві напрацювання про створення спільного навчального посібника для вчителів історії і суспільствознавства. У нас достатньо різні програми і я розумію, що це достатньо маніловська ідея - створити загальний підручник, тому ми почнемо з навчального посібника для вчителів», - сказав Д.Табачник. При цьому він відзначив, що в посібнику будуть викладені різні точки зору на «якісь складні процеси». За його словами, це дасть змогу вчителям краще розуміти один одного.

10 лютого керівник Центру історії Росії, України і Білорусі Інституту загальної історії РАН Олександр Шубін заявив, що формат майбутніх навчальних посібників з історії для вчителів України і Росії поки що лише обговорюється...

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

ЛЮТИЙ

25

Народилися:

1887 — Лесь Курбас, український актор, режисер, реформатор українського театру.

1905 — Вірський Павло Павлович, український хореограф, балетмейстер, організатор Національного ансамблю танцю України.

Л. Гузар.

†

2010 р. — помер Ярослав Дашкевич, український історик, археограф.

26

1933 р. — народився Любомир Гузар, Митрополит УГКЦ, кардинал.

27

1918 р. — початок походу Січових Стрільців проти більшовицьких військ, що напали на Україну.

1942 р. — масові розстріли в Бабиному Яру німецькими окупантами членів українського націоналістичного підпілля. 27 лютого 1942 р. ймовірно загинули Олена та Михайло Теліги.

І. Богун.

†

1664 р. — помер Іван Богун, український козацький полковник, розстріляний поляками під Новгород-Сіверським.

28

Народилися:

1888 р. — Василь Чечвянський (Губенко), гуморист, сатирик, брат Остапа Вишні

1889 р. — Павло Шандрук, головнокомандувач Української національної армії.

†

2006 р. — помер Олександр Шалімов, український хірург, один із засновників української хірургічної школи.

БЕРЕЗЕНЬ

1

1988 р. — народився Максим Чайка, український студент, активіст молодіжної патріотичної організації "СіЧ", був вбитий 17 квітня 2009 членами проросійської організації в Одесі через політичні переконання.

1918 р. — денікінці розстріляли юнака-бандуриста з Кубані Андрія Міняйленка, який талановито грав на бандурі, мав пречудовий голос, багато й успішно виступав.

2

1861 р. — в Україні (тоді російській території) скасовано кріпацтво.

1918 р. — війська УНР і Німеччини витіснили більшовиків із Києва.

1882 р. — народився Архип Тесленко, письменник.

За участь у селянських заворушеннях двічі заарештовувався (1905 і 1906) і засланий у Вологодську а потім у В'ятську губернії. 1910 повернувся у рідне село виснаженим і тяжко хворим на сухоти. До останніх днів зазнавав переслідувань поліції та місцевих чорносотенців. Морально підтримали письменника Б. та М. Грінченки, Є.Чикаленко, а критика прихильно оцінила його творчі пошуки. Перші поезії почав писати російською мовою, але незабаром перейшов на українську. Значне місце в його творчості займає зображення нужденного і безправного життя українських селян за царату. Помер у 1911.

І. Блажкевич.

†

1977 р. — померла Іванна Блажкевич, українська дитяча письменниця.

1980 р. — помер Павло Штепа, інженер-будівельник, письменник, громадський діяч родом з Кубані. Брав участь у визвольній війні 1917—1920, згодом на еміграції в Чехо-Словаччині; закінчив Українську Господарську Академію в Подєбрадах (1927). П. Штепа вийшов із школи політичного та культурологічного мислення Дмитра Донцова (1883—1973). Пройшовши бойову школу у підпільних революційно-націоналістичних Українській військовій організації (УВО) та Організації Українських Націоналістів (ОУН) у міжвоєнну добу, Штепа як науковець і мислитель створив свою оригінальну етнологічну і культурологічну концепцію в післявоєнний час.

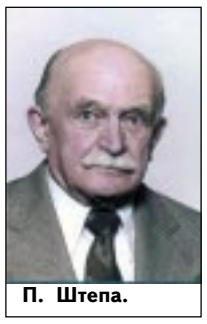

П. Штепа.

Як визначного науковця Павла Штепу було обрано до Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка та Української Вільної Академії Наук.

3

1669 р. — гетьман Дем'ян Многогрішний уклав угоду з московськими послами (Глухівські статті), яка обмежувала козацьку автономію та не дозволяла Україні самостійної зовнішньої політики.

І. Паторжинський.

1866 р. — у Києві відкрито публічну бібліотеку (тепер — Національна парламентська бібліотека України).

1896 р. — народився Іван Паторжинський, український співак (бас), педагог, народний артист СРСР.

†

1921 р. — загинув Семен Гризло, військовий і громадський діяч часів УНР; організатор Вільного Козацтва, Генеральний осавул Вільного козацтва (з 3.10.1917), повстанський отаман. Брав участь у повстанні на броненосці "Потьомкін". Військове звання — сотник Армії УНР, полковник Вільного козацтва. Загинув, потрапивши в оточення, внаслідок проведення підрозділами Червоної армії каральної операції.

АЛМАЗНА ТВЕРДІСТЬ СЛОВА

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Кримськотатарську мову в умовах депортації діти не вивчали у школі. Запам'ятовували її лише з розмов удома і пісень. Найчастіше в родині Умерових, де пісні любили всі, виконували „Колискову" і старовинну мелодію, схожу на український танець „Гопак". Нузет Абібулайович проніс їх через усе життя.

Після повернення з Узбекистану до Крим Н. Умеров був призначений головним редактором кримськотатарської газети „Яни дюнья" („Новий світ").

На півострові, розповідав на зустрічі Нузет Абібулайович, мало не кожне село розмовляло своєю «власною» мовою. Один і той же предмет часто називався по-різному лише тому, що використовувався з різною метою: наприклад, бочка у гірській зоні – для меду, а в степовому Криму – для соління огірків. Цілі пласти кримськотатарської мови втратилися у зв'язку з переведенням її графічних знаків з арабського шрифту на слов'янську кирилицю. Але сама мова не загинула, вона передавалася від одного покоління до іншого, а вірш Н.Умерова „Диктант" яскраво демонструє, як багато у двох мовах – українській і кримськотатарській – спільних слів.

Нузет Умеров.

І все ж тривога за долю кримськотатарської мови, висловлена поетом Юнусом Кандимом у вірші „Рідна мова", який прочитала його дружина Сабріє Кандимова, небезпідставна. Кримськотатарська мова, як і караїмська, нині входить у число п'ятнадцяти мов, яким, за прогнозом ЮНЕСКО, загрожує зникнення. А всього з шести тисяч мов світу половина може найближчим часом втратити останніх носіїв. Найбільше таких мов під загрозою зникнення в Північній і Південній Америці, Південно-Східній Азії, Океанії та Африці.

- Кожна втрата народом своєї культури та історичної пам'яті подібна тому, як із барвистого килима вилучається фрагмент його розписаного орнаменту, - сказав на прес-конференції з нагоди Міжнародного Дня рідної мови голова Республіканського комітету АРК у справах міжнаціональних відносин і депортованих громадян Едем Дудаков.

Доля кожного народу органічно пов'язана з функціонуванням його мови. В історії налічується багато прикладів того, як із зникненням мови зникає і етнос. Відомий дагестанський поет Расул Гамзатов з цього приводу сказав: "Нехай краще я умру раніше, ніж побачу зникнення рідної мови".

Ніна Бакши.

Сабріє Кандимова.

Зберігати і плекати рідну мову може тільки її носій. За даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року 77 відсотків жителів Криму вважають рідною російську мову, десять – українську, одинадцять – кримськотатарську. Вдома 84 відсотки кримчан, за результатами опитувань громадської думки, розмовляють російською мовою. (У той же час 24 відсотки кримчан за результатами цього ж перепису назвали себе українцями...)

Для системного вивчення рідних мов у нинішньому навчальному році в автономії функціонує 333 школи з російською мовою навчання, 7 – українською, 15 – кримськотатарською, 188 – двома і 39 – трьома. Крім того, вивчення рідних мов організовано в загальноосвітніх закладах і на базі національно-культурних товариств, зокрема, вірменської, болгарської, німецької, корейської, естонської, новогрецької, турецької та івриту.

У Старому Криму діє школа з поглибленим вивченням української, вірменської, болгарської, новогрецької та німецької мов. Успішно функціонує Танковська школа-інтернат з трьома мовами навчання – російською, англійською і турецькою. На базі Кримського інженерно-педагогічного університету створено науково-дослідний центр кримськотатарської мови та літератури.

Раїса Шевчук.

Щорічно проводяться конкурси учнівської творчості мовами народів Криму „Мова – душа народу", кримськотатарською мовою – „Рідна мова безцінна і невичерпні духовні багатства народу". Створення національних телерадіоредакцій у складі державної телерадіокомпанії „Крим" і національних друкованих засобів масової інформації забезпечує конституційне право етносів на свободу слова, вільне висловлення своїх поглядів і переконань рідною мовою. Нині національні редакції здійснюють трансляцію телепередач кримськотатарською, вірменською, болгарською, грецькою та німецькою мовами. Надається фінансова підтримка друкованим виданням кримських татар, вірмен, болгар, греків і німців.

За останніх п'ять років на півострові за бюджетні кошти видано національними мовами 123 найменування навчальної, навчально-методичної і художньої літератури, профінансовано зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти.

Творами з книги заслуженого працівника культури Автономної Республіки Крим Володимира Грачова „Пісні бандуриста", удостоєної Премії АРК, і закінчилося свято рідної мови у ВІКЦ. В авторському виконанні під гітару прозвучали пісні „Чумацький шлях", „Козаки", „Послання Олександру Пушкіну з XXI століття". І яка б графічна в'язь букв – слов'янська, арабська чи латиниця у пошуках щастя не кликала людей в дорогу на Захід або Схід, рідне слово буде гуртувати й об'єднувати їх удома й за кордоном, як музика звучатиме в їхньому серці.

Валентина НАСТІНА.
Фото О. НОСАНЕНКА.

ТИМ ЧАСОМ...

ШУСТЕР НА 20% ЗБІЛЬШИВ ЧАСТКУ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕКАНАЛІ?..

Національна телекомпанія України зменшила відсоток мовлення українською мовою. Відповідне рішення було прийняте на засіданні Національної ради у зв'язку зі зміною програмної концепції мовлення, повідомляє пресслужба НТКУ.

Відсоток мовлення українською мовою зменшений з 95% до 75% загального обсягу добового мовлення. Крім того, телекомпанія збільшила частку інформаційно-аналітичних і публіцистичних передач, розважально-музичних, зменшивши при цьому трансляцію культурних передач і науково-просвітницьких.

Як пояснив на засіданні регуляторного органу заступник гендиректора НТКУ Євген Буцан, головне завдання телеканалу зараз - це розвиток і підняття рейтингу, упорядкування й підвищення якості власного продукту.

Зменшення кількості мовлення державною мовою пояснюється тим, що канал залучає певну кількість програм інших виробників. Наприклад, передачі «Шустер Live», «Авто лайф», «Про кіно» готуються російською мовою.

Однак, як відзначив Буцан, усі власні передачі НТКУ готуються українською мовою.

(Українська правда).

* * *

Шестигодинний літературний марафон на підтримку української мови пройшов у Львові у Міжнародний день рідної мови, повідомило «Радіо «Свобода». Понад півсотні українських письменників із різних міст України безперервно читали свої твори. Поетичне і прозове слово літераторів підтримали своїм співом і музикою українські музиканти і співаки.

Львівські письменники зініціювали літературний марафон на знак протесту щодо зменшення сфери вживання української мови в Україні. Майстри українського слова говорили про те, що їм не подобається нинішня політика влади щодо української мови, культури, освіти.

Ініціативу львівських літераторів на підтримку рідної мови підхопили письменники у Дніпропетровську, Донецьку, Кривому Розі, Луганську, Ужгороді, Тернополі, які також влаштували українські читання у своїх містах.

ПОБОЮВАННЯ ЩОДО ЗМІНИ СТАТУСУ «СОФІЇ КИЇВСЬКОЇ» БЕЗПІДСТАВНІ

Передача Національного заповідника «Софія Київська» у сферу управління Міністерства культури України не призведе до зміни його статусу. Про це на прес-брифінгу заявив міністр культури Михайло Кулиняк, відповідаючи на запитання щодо можливості передачі цієї пам'ятки Московському патріархату.

«Ми будемо проводити таку політику, щоб «Софія Київська» була достойним представником України у Списку ЮНЕСКО. Тому всі побоювання є абсолютно зайві. Вони безпідставні», - запевнив він.

М.Кулиняк зазначив, що на нещодавній Раді церков України, яка проводилась за участі представників практично всіх церков, жодне подібне питання не висловлювалося.

Перший заступник міністра культури, а до недавнього часу - голова Держкомнацрелігій Юрій Богуцький також запевнив, що «якихось доручень з боку Президента, уряду щодо передачі якійсь церкві або частини, або цілого комплексу «Софії Київської» не було і не існує». «Я не бачу жодних передумов для цих побоювань. Заповідник «Софія Київська» внесений до Списку ЮНЕСКО і має статус національної пам'ятки. А згідно положення, затвердженого Указом Президента України, майно національних закладів культури не передається в іншу форму власності, тому він і на нормативно-правовому рівні убезпечений від передачі», - сказав він.

Щодо будівництва у буферній зоні «Софії Київської» - по вул. Гончара,17-23, яке за дивним збігом обставин поновилося саме під час прийняття рішення щодо перепідпорядкування цієї пам'ятки, то, як зазначив М.Кулиняк, він за це відповідальність не несе. За його словами, 2010 року не було видано жодного дозволу на будівництво - ні в охоронній зоні Софії, ні в жодній іншій охоронній зоні, і дозволи на будівництва, які ведуться, видавалися задовго до сьогоднішнього дня.

«Впродовж 2010 року міністерство неодноразово висловлювало свою думку щодо цього будівництва - ми були категорично проти. І свою позицію я змінювати не збираюсь», - підкреслив міністр. Він зазначив, що і надалі продовжуватиме домагатися зупинки цього будівництва.

Щодо можливості на місці Десятинної церкви будівництва церкви Московського патріархату, то, як зазначив М.Кулиняк, «максимум, що там буде відбуватися на сьогоднішній день, це музеєфікація залишків». «Ні про які церкви Московського патріархату я, повірте мені, не чув. Десятинна церква - це пам'ятка архітектури національного значення і згідно закону України це місце заборонено передавати будь-кому», - сказав він.

Валентина ПАЩЕНКО.

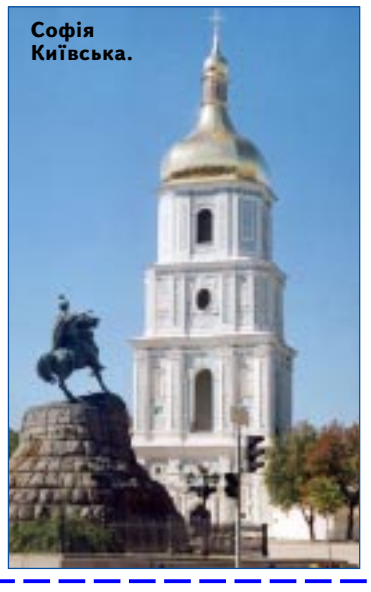
Софія Київська.

«ЛАСТІВЧИНЕ ГНІЗДО» ПЕРЕЙДЕ НА БАЛАНС АРК

Депутати Ялтинської міської ради на сесії дали згоду на передачу пам'ятника архітектури національного значення - палацу-замку «Ластівчине гніздо» - з комунальної власності територіальної громади Ялти до складу майна, що належить Автономній Республіці Крим. Про це УНІАН повідомили в прес-службі виконкому міськради Ялти.

За словами мера Ялти Олексія Боярчука, ялтинський міський бюджет неспроможний покрити всі витрати з утримання й поточного ремонту «Ластівчиного гнізда». В 2002 році будівля замку була передана в оренду ТОВ «Ялта-Верона». «Щомісячно це підприємство перераховувало орендну плату в розмірі 11 тис. 700 грн. 9 років тому ця сума була нормальною, але на сьогоднішній день є вкрай низькою», - сказано в пресрелізі.

Палац-замок розташований на скелі Ай-Тодор, яка схильна до обвальних процесів, для того, щоб провести обстеження цієї ділянки, а в подальшому - й роботи з її зміцнення, необхідні мільйони гривень.

«На жаль, ялтинський бюджет таких коштів не має в своєму розпорядженні, а вкрай низька орендна плата не дозволить зібрати необхідну суму. Немає таких коштів і в Гаспринської селищної ради, на території якої знаходиться «Ластівчине гніздо», - сказав О.Боярчук.

Він зазначив, що Рада міністрів Криму «неодноразово виявляла бажання виділити гроші на усунення цієї проблеми й облаштування всієї території палацу-замку». Єдина умова кримської влади - передати «Ластівчине гніздо» в управління Радміну. «Я не бачу причин, чому ми не можемо цього зробити. Цей унікальний пам`ятник залишиться на ПБК, а кошти на його утримання виділятиме бюджет Криму», - сказав О.Боярчук.